

Wstęp

Przestrzeń miejska Łodzi, a także otaczających ten ośrodek centralny mniejszych miast tworzących aglomerację, podlegała w ostatnim dziesięcioleciu szybkim zmianom. Skala pozytywnych przeobrażeń zachodzących w zagospodarowaniu miasta jest większa niż można by się spodziewać sądząc po trudnej sytuacji ekonomicznej, w jakiej znalazła się Łódź w okresie transformacji. Upadek przetwórstwa włókienniczego, niewykorzystanie szans rozwojowych tkwiących w sektorze produkcji odzieżowej oraz nasilenie się, pod koniec ostatniej dekady, negatywnych zjawisk w gospodarce lokalnej (po okresie pewnej poprawy) składały się na dość negatywny obraz aglomeracji łódzkiej. Na tle wielu innych aglomeracji kraju jej szanse i możliwości rozwoju rysowały się słabo i choć trudno nie dostrzec zachodzących w Łodzi zmian, to zgodnie z obiegową opinią większość przeobrażeń ograniczała się do centrum miasta (wyznaczonego przebiegiem najbardziej znanej ulicy Piotrkowskiej) oraz okolic wyjątkowo licznych (także w śródmieściu) wielkich domów towarowych. Bardziej wnikliwe spojrzenie może jednak prowadzić do wniosku, że zachodzące przemiany sięgają znacznie głębiej we współczesną tkankę miasta. Opinię taką potwierdza zbiór opracowań zamieszczonych w tym tomie. Ich autorami są młodzi pracownicy naukowcy Uniwersytetu Łódzkiego z Wydziału Nauk Geograficznych i Wydziału Zarządzania. W kolejnych tekstach podejmują analizę wybranych zagadnień dotyczących zagospodarowania przestrzeni miasta w okresie ostatniego dziesięciolecia.

Struktura tematyczna tomu oparta jest na trzech nurtach merytorycznych, wokół których koncentrują się rozważania autorów. Pierwsza grupa to teksty poświęcone zagospodarowaniu wybranych fragmentów Łodzi oraz ich przekształceniom w latach 90. Analizie zostały poddane zmiany w użytkowaniu terenów miejskich i zagospodarowaniu jednej z dzielnic administracyjnych Łodzi (Bałuty), fragmentu centrum miasta (rejon Placu Wolności), a także jednostki usytuowanej na przedmieściach (Ruda Pabianicka). W kilku opracowaniach autorzy podejmują problematykę zmian w zagospodarowaniu osiedli i dzielnic

mieszkaniowych Widzewa-Wschodu i Olechowa, a także gmin bezpośrednio przylegających do granic administracyjnych Łodzi.

Drugą grupę stanowią opracowania, w których Autorzy analizują miejsce i rolę wybranych elementów zagospodarowania w organizacji przestrzeni miejskiej. Autorzy podejmują tematykę związaną ze stacjami benzynowymi, bazą materialną łódzkich uczelni oraz obiektów sportowych jako elementów zagospodarowania przestrzeni Łodzi.

Ostatnia grupa opracowań zamieszczonych w tym tomie odnosi się do zagadnień związanych, bezpośrednio lub pośrednio, z zarządzaniem przestrzenią miejską. Realizacja zamierzeń rozwojowych Łodzi wymaga zastosowania odpowiednich narzędzi zarówno w sferze finansów, warunków technicznych, jak i infrastruktury logistycznej.

Zestaw publikowanych opracowań daje pewien wycinkowy obraz przekształceń przestrzeni miejskiej Łodzi; celem tej publikacji nie jest ukazanie całości zmian zachodzących w strukturze zagospodarowania miasta. Teksty wskazują jednak wyraźnie na istotne kierunki zachodzących przekształceń i stanowią przyczynek do poznania kształtującego się nowego oblicza 'postsocjalistycznego' miasta, które mimo licznych trudności (uwarunkowanych zarówno przyczynami zewnętrznymi, jak i niedowładem struktur lokalnych) wkracza w poprzemysłową fazę rozwoju.

Tadeusz Marszał